:date: 2014-11-23 02:18:14 +0200

.. : Author: Emin Reşah .. : Date: $\langle 12057 - \text{Wed } 22:23 \rangle$

Ekseriyetin din anlayışında *iman*, *ibadet* için bir şarttır. (*Önşart* diyecektim, *arkaşart* nasıl oluyor diye düşününce vazgeçtim.) Yapmayı bildikleri bir takım ibadetleri, misal bir gün için oruç tutmayı, iki rekat namaz kılmayı, birazcık tesbih çekmeyi, dua etmeyi kalplerinden geçirirler, ancak bir yandan da kendilerini *o kadar da imanlı* hissetmedikleri, bulundukları sosyal veya ruhi durum ibadetle yanyana gelemediği için vazgeçerler. Fazla uzağa gitmeme gerek yok, kendimden biliyorum.

Ben buradaki meseleyi, ibadet için iman etmiş, imanından emin olmayı şart görmek olarak anlıyorum. Bir yandan (zayıf bir hadise dayanarak) iman etmenin, müstakilen kurtuluş için yeterli olduğunu anlatırlar, bir yandan da ibadetleri sıralayıp, bunlar için imanın gerekli olduğunu. İnsanların da aklına, tabii ki, /madem iman etmiş olmak kurtuluş için yeterli ve iman ibadetlerin bir şartı, o halde kendimizi neden ibadetle meşgul ediyoruz?/ sorusu gelir. Bu sorunun ikna edici ve sarih cevabını henüz okumadım. İnsanlar da pek ikna olmadıkları ve zaten ibadet zor olduğu için namaza başlamayı erteler de erteler, ibadet yükü ağırlaşır da ağırlaşır.

Bu sebep, sonuç ilişkisini tersine çevirmenin daha doğru olduğunu düşünüyorum. Kendinize mü'minler değil, müslümanlar deyiniz hitabının geçerli olduğu bir kesim var ve aslında iman bir sebep değil, bir sonuç. İnsanlar imanlı olduklarından dolayı ibadet etmiyor, ibadet ettikleri için imanlı oluyorlar. Bu da imanın neden kurtuluş için yeterli olduğunu söylüyor, evet, eğer o imana sahipse, insan kurtulmuştur, ancak o imana sahip olmak için ibadetle meşgul olması gerekir. İmana ulaşmak için de neden ibadet ediyoruz sorusunun cevabıdır ve dahi neden kimsenin kendi de dahil, başkasının imanından emin olamayacağını ve bunun devamlı bir mücahade olduğunu anlatır.

Dahası iman krizi sadece ibadete soğuk bakanda bulunmaz, şüphe herkesin kalbinde gelişebilir. İnsanlara kalbinde şüphe varsa ibadet etme demek, araban yalpa yaptıysa en yakın uçuruma doğru sür demek gibidir. Böyle bir durumda ibadetinde imanını kuvvetlendirmek için dua et demek veya iki rekat da olsa namazını kıl ve daha fazlasına imkan ve irade için dua et demek, kişinin imanı veren tek merciye müracaatını kuvvetlendirmek gerekir.

İnsan şüphelerini zaten bilen rabbine, samimi olarak bu şüphelerden uzaklaşmak ve hakikati tanımak istediğini beyan ederse, bir cevap alacaktır. Kalpleri iki kudreti arasında tutandan başka da, okumakla, dinlemekle, konuşmakla veya araştırmakla onu teskin ve tatmin edebilecek merci bulunmaz.